

Měření zeslabení těžkých nabitých částic při průchodu materiálem pomocí detektorů stop

Tomáš Pikálek

G. Boskovice

Kristína Nešporová

G. Boskovice

Vít Kanclíř

G. Turnov

Ing. Zlata Mrázová

supervizor

Týden vědy, 23. června 2011

Obsah prezentace

Obsah

- Teorie
- Příprava měření
- Měření
- Výsledky měření
- Závěr

Teorie

Lineární přenos energie

- energie dE , která je předána na dráze dx při průchodu nabitě částice látkou

$$L = \frac{dE}{dx} \quad (1)$$

Těžké ionty

- nabitá atomová jádra od protonů výše
- tvoří podstatnou část kosmického záření
- hadronová terapie (léčba nádorů pomocí ozařování)

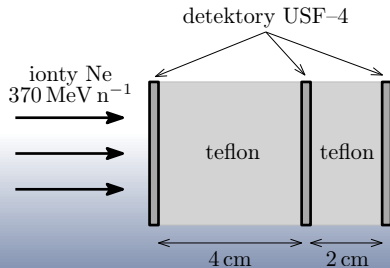
Příprava měření

Detektory stop v pevné fázi

- použity tři detektory na bázi polyallyl di-glykol karbonátu
- chemické složení podobné lidskému tělu

Ozařování

- tři různé tloušťky stínění
- ozářeno ionty Ne na urychlovači HIMAC (Japonsko)

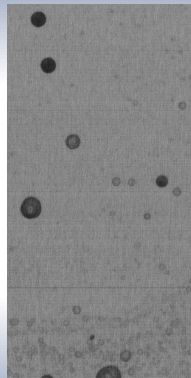
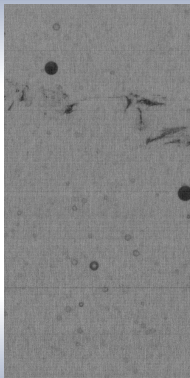
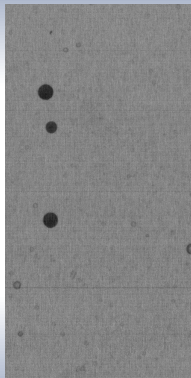
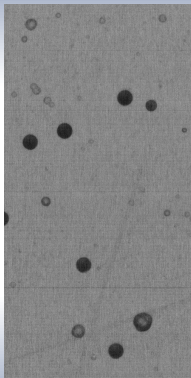
Příprava měření

Leptání

- průchodem těžkých iontů vytvořeny latentní stopy viditelné pod elektronovým mikroskopem
- pro zviditelnění pod mikroskopem optickým – leptání roztokem NaOH
- tloušťka odleptané vrstvy určena metodou štěpných trosek
- po odleptání povrch detektorů naskenován optickým mikroskopem

Příprava měření

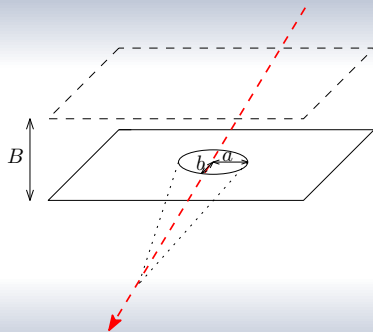

Měření

Měření

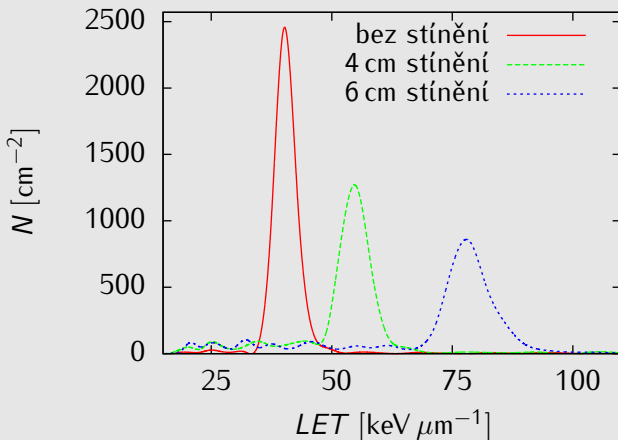
- po vyleptání jsou na detektorech stopy tvaru elipsy
- pomocí softwaru HspFit měřeny hlavní a vedlejší poloosy
- s pomocí kalibrační křivky vypočteny *LET*

Výsledky

Spektra *LET* neonového svazku s energií 370 MeV n^{-1} za teflonovým stíněním

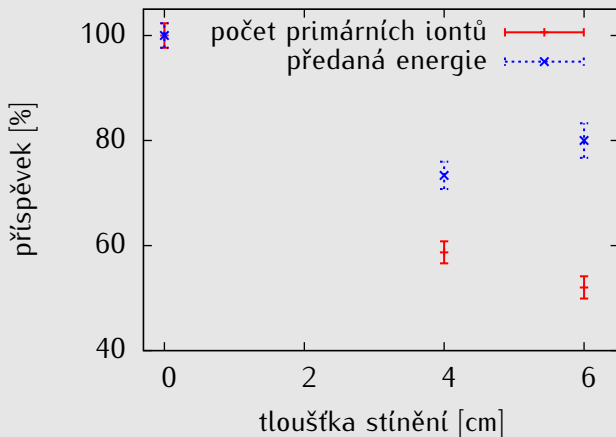

Výsledky

Počet primárních iontů a energie od nich předaná detektorům v závislosti na tloušťce stínění

Závěr

Závěr

- se zvyšující se tloušťkou stínění se
  - zvyšuje *LET*
  - snižuje počet primárních iontů
  - zvyšuje počet produktů jaderných reakcí ve stínění

Konec

Děkujeme za pozornost!

Poděkování

- Naší supervizorce Ing. Zlatě Mrázové
- Fakultě a všem kolem Týdne vědy na FJFI